

Karpaty łączą - mechanizm konsultacji i współpracy dla wdrażania Konwencji Karpackiej

Planowanie przestrzenne, jako instrument ochrony różnorodności biologicznej Karpat

Monika Rusztecka, Barbara Jabłońska

Centrum UNEP/GRID-Warszawa

PROJEKT WSPÓŁFINANSOWANY PRZEZ SZWAJCARIĘ W RAMACH SZWAJCARSKIEGO
PROGRAMU WSPÓŁPRACY Z NOWYMI KRAJAMI CZŁONKOWSKIMI UNII EUROPEJSKIEJ

Lider projektu

Partnerzy

Studium przypadku w gminie Ochotnica Dolna - cel

Opracowanie rekomendacji dla gminy dotyczących rewitalizacji-kształtowania przestrzeni wypasowych;

- Założenia merytoryczne:
  - Obszar gminy ma potencjał dla gospodarki pasterskiej;
  - Gospodarka pasterska sprzyja ochronie różnorodności biologicznej i krajobrazowej obszarów górskich;
- Gospodarka pasterska się opłaca – model biznesowy.

Mamy porzucaną nieużytkowaną ziemię, która mogłaby być przeznaczona pod pasterstwo.

Wspólnota jest tu podstawą. Dawniej była „spółka sąłaśnicza”. Wieś nie potrafi się dogadać, bo nie ma rozwiązań instytucjonalnych, nie proponuje się rozwiązań biznesowych

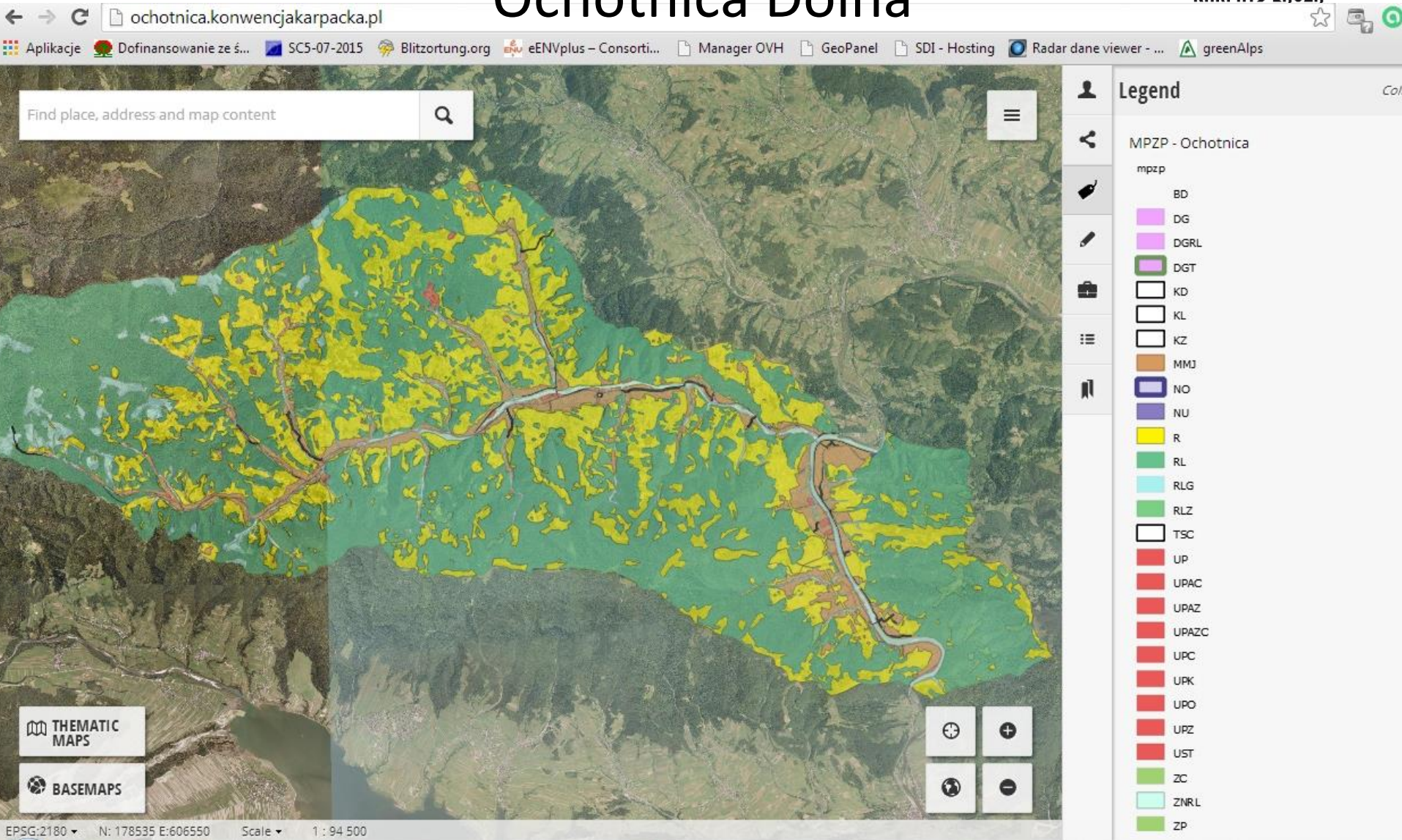
Teraz planowanie przestrzenne tak funkcjonuje, że zabudowywane są tereny, których później nie da się już odzyskać. W planowaniu przestrzennym funkcjonuje zabudowa zagrodowa. Nic nie chroni tych terenów przed zabudową zagrodową i rozproszoną

Musimy pokazywać samorządom, że na tożsamości możemy zarobić. Dbać o zachowanie spójności lokalnego stylu i jego trwałości. Lobbowanie w instytucjach na rzecz zmiany prawa. U ludzi musi się to przekładać na ekonomię.

W górach mamy do czynienia z bardzo dużą presją osadniczą ludzi z zewnątrz. Ludzie miejscowi szukają miejsca w obrębie wsi, a nie na przysiółku

Studium przypadku w gminie Ochothnica Dolna

Jakie czynniki sprzyjają rewitalizacji pasterstwa

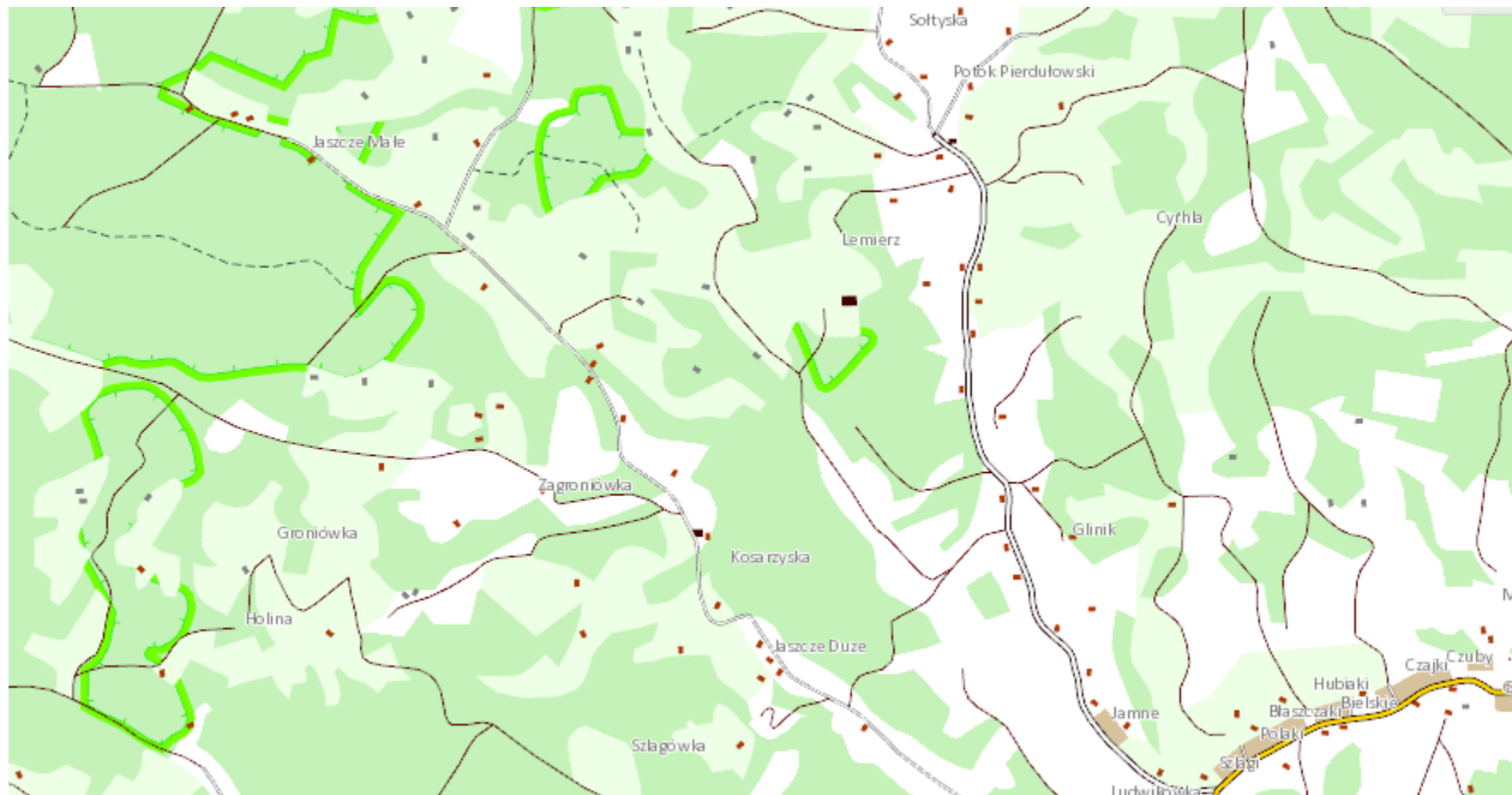
1. Analiza mpzp - szukamy przeznaczeń terenu, które sprzyjają gospodarce pasterskiej:
  - obszary ekologicznego systemu terenów otwartych (klasa terenów otwartych mpzp)
  - **Potrzebne uszczegółowienie klas rolniczych przeznaczenia terenu**
2. Szukamy siedlisk przyrodniczych, których ochrona jest realizowana przez gospodarkę pasterską i kośną;
  - Bazy PZO, ale również, przywrócenie roli ekofizjografii i inwentaryzacji przyrodniczych w gminie

Przestrzenie wypasowe

Tereny w gminach predysponowanych do gospodarki pasterskiej - dążymy do wyznaczenia obszarów, które integrują w sobie czynniki rozwoju pasterstwa w aspekcie:

- Rolniczego użytkowania terenu – produkcja serów, mięsa,
- Dziedzictwa kulturowego – krajobraz kulturowy hali,
- Ochrony przyrody – naturalne „koszenie” łąk i pastwisk,
- Turystyki – bacówka, agroturystyka, turystyka poznawcza.

Na podstawie jakich danych można je wyznaczyć?

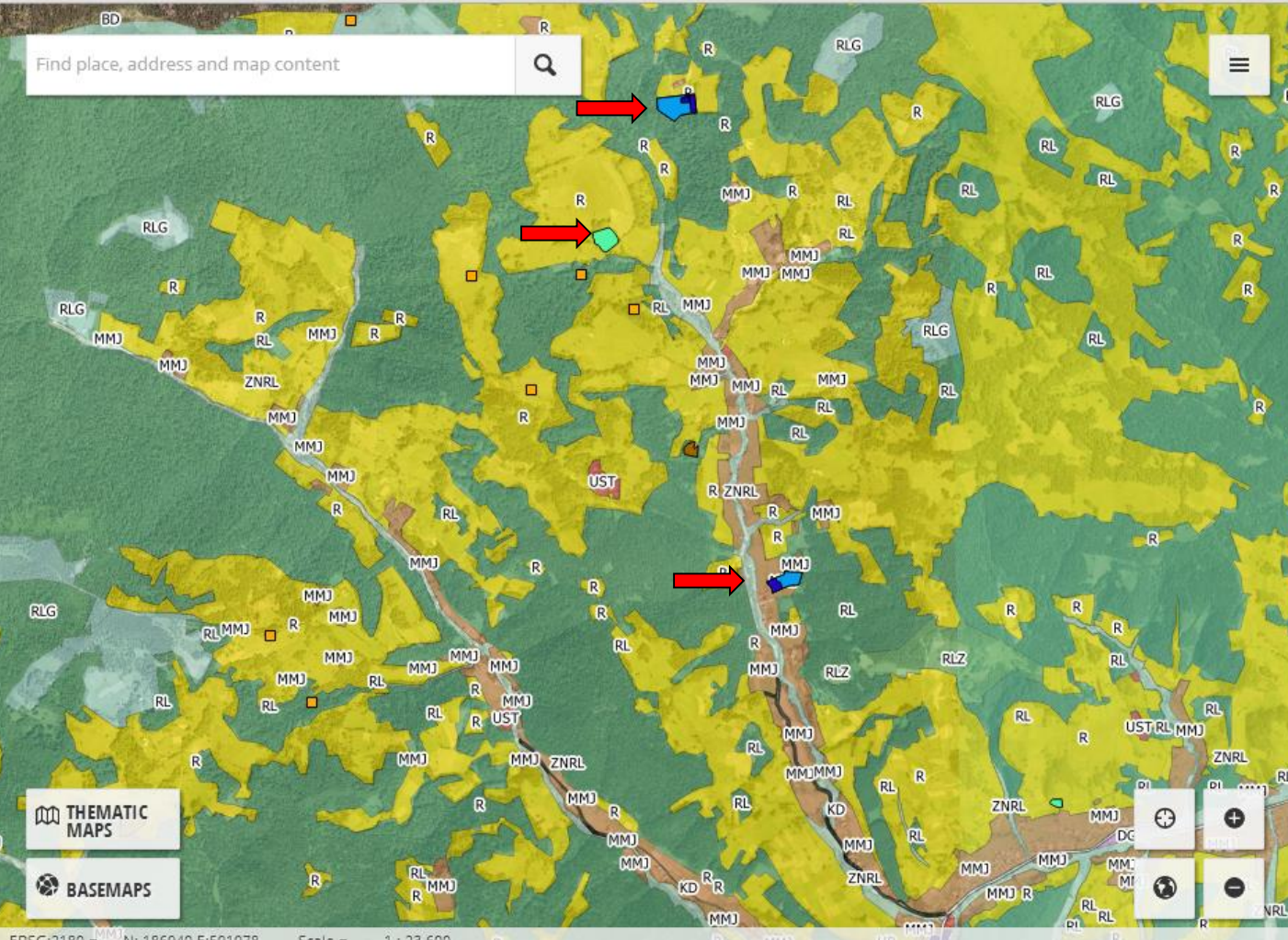

ochotnica.konwencjakarpacka.pl

Applikacje Dofinansowanie ze SC5-07-2015 Blitzortung.org eENVplus – Consorti... Manager OVH GeoPanel SDI - Hosting Radar dane viewer - ... greenAlps

Find place, address and map content

Layer Manager Pro

- Hale
- Budynki
- Dane ewidencyjne
- Gminy
- Siedliska
  - siedliska_pft
  - siedliska_aft_kod
  - siedliska_aft
- PRNG
- Zmiany MPZP
- MPZP
- Użytkowanie terenu
- Korytarze ekologiczne
- Obszary chronione
  - Rezerваты
  - Parki Narodowe
  - Parki Krajobrazowe
  - Specjalne Obszary Ochrony
  - Obszary Specjalnej Ochrony
  - Obszary Ochronionego Krajo...
- Pomniki przyrody i inne objekty c...

THEMATIC MAPS
BASEMAPS

EPSG:2180 N: 186940 E:591978 Scale 1 : 23 600

Rozmieszczenie siedlisk

ochotnica.konwencjakarpacka.pl

Find place, address and map content

N: 186426 E: 588978 H: No hits

- Jamne, polana Jamińska [more...](#)
- Specjalne Obszary Ochrony (WMS) [more...](#)
- Parki Narodowe (WMS) [more...](#)
- prng (WMS) [more...](#)
- Hale (WMS) [more...](#)

Close

Layer Manager Pro

- Hale
- Budyunki
- Dane ewidencyjne
- Gminy
- Siedliska
  - siedliska_pft
  - siedliska_aft_kod
  - siedliska_aft
- Zmiany MPZP
- MPZP
- PRNG
- Użytkowanie terenu
- Korytarze ekologiczne
- Obszary chronione
  - Rezerваты
  - Parki Narodowe
  - Parki Krajobrazowe
  - Specjalne Obszary Ochrony
  - Obszary Specjalnej Ochrony
  - Obszary Ochronionego Krajo...
- Pomniki przyrody i inne objekty c...

THEMATIC MAPS

BASEMAPS

EPSG:2180 N: 186676 E: 591903 Scale: 1: 23 600

Jakie dane analizujemy?

Baza danych obiektów topograficznych →
dostępna za darmo dla JST

Miejscowy plan zagospodarowania
przestrzennego → zasób własny

Siedliska Natura 2000 → RDOŚ-GDOŚ

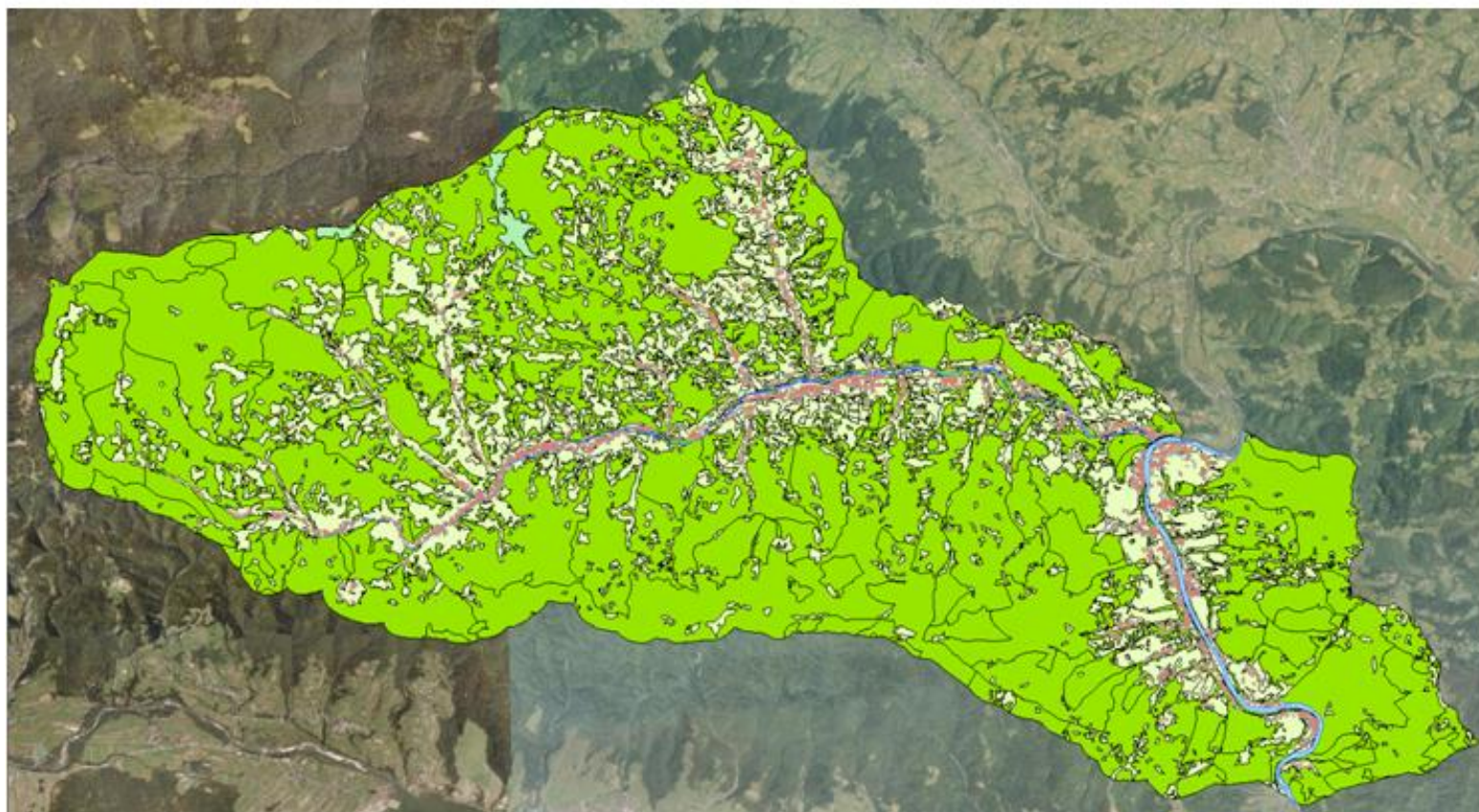
Co to jest BDOT?

BDOT w Ochothnicy

- 1) wybór obszarów które obecnie są pokryte roślinnością trawiastą (BDOT10k – pokrycie terenu)

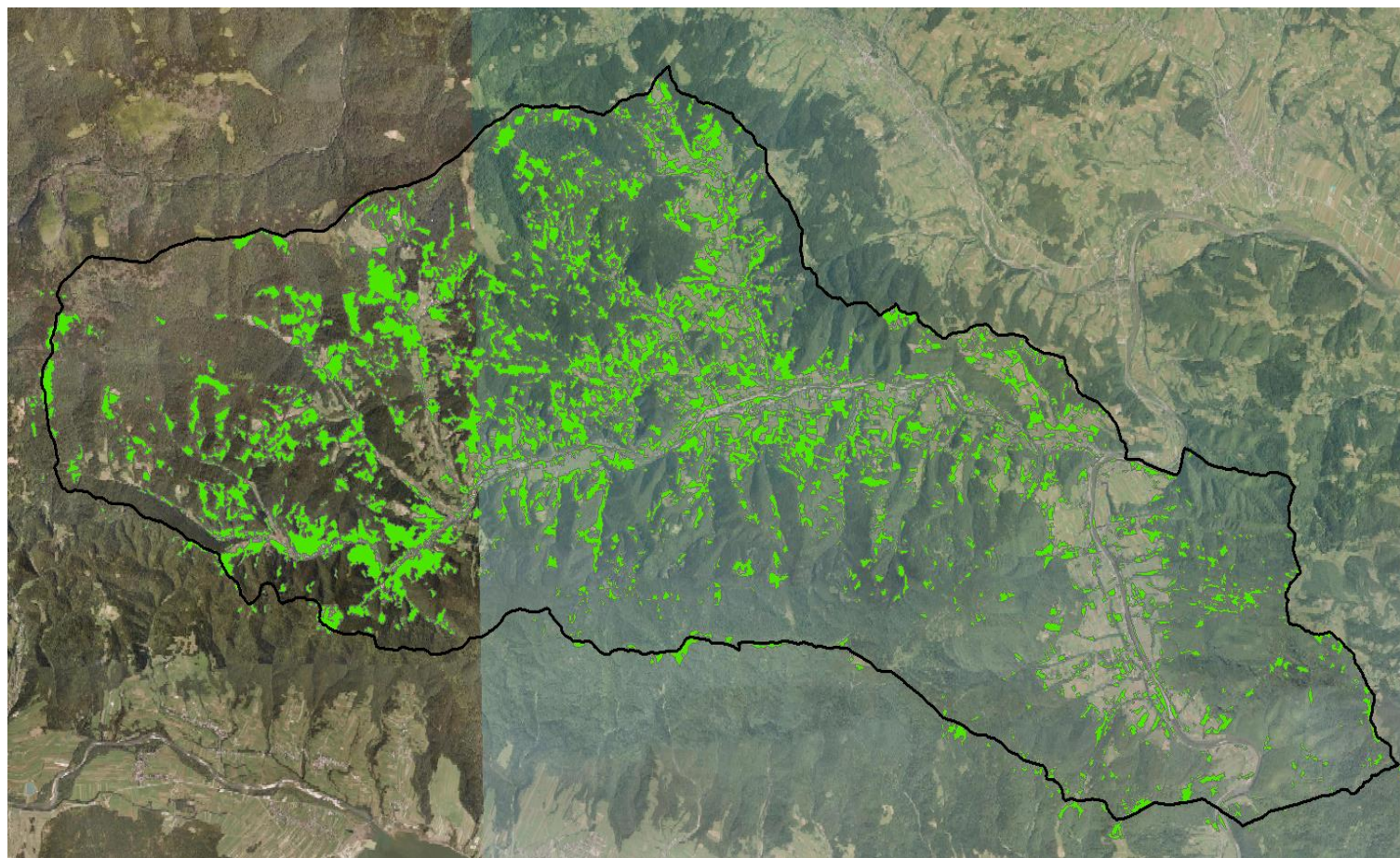
Wybór z BDOT terenów pokrytych roślinnością trawiastą

Definicja klasy:

Grunty pokryte zwartą **wieloletnią roślinnością złożoną z licznych gatunków wieloletnich traw, roślin motylkowych i ziół, użytkowane jako łąki kośne lub do okresowego wypasu, dla obszarów górskich hale i połoniny, a na terenach miejskich trawniki.**

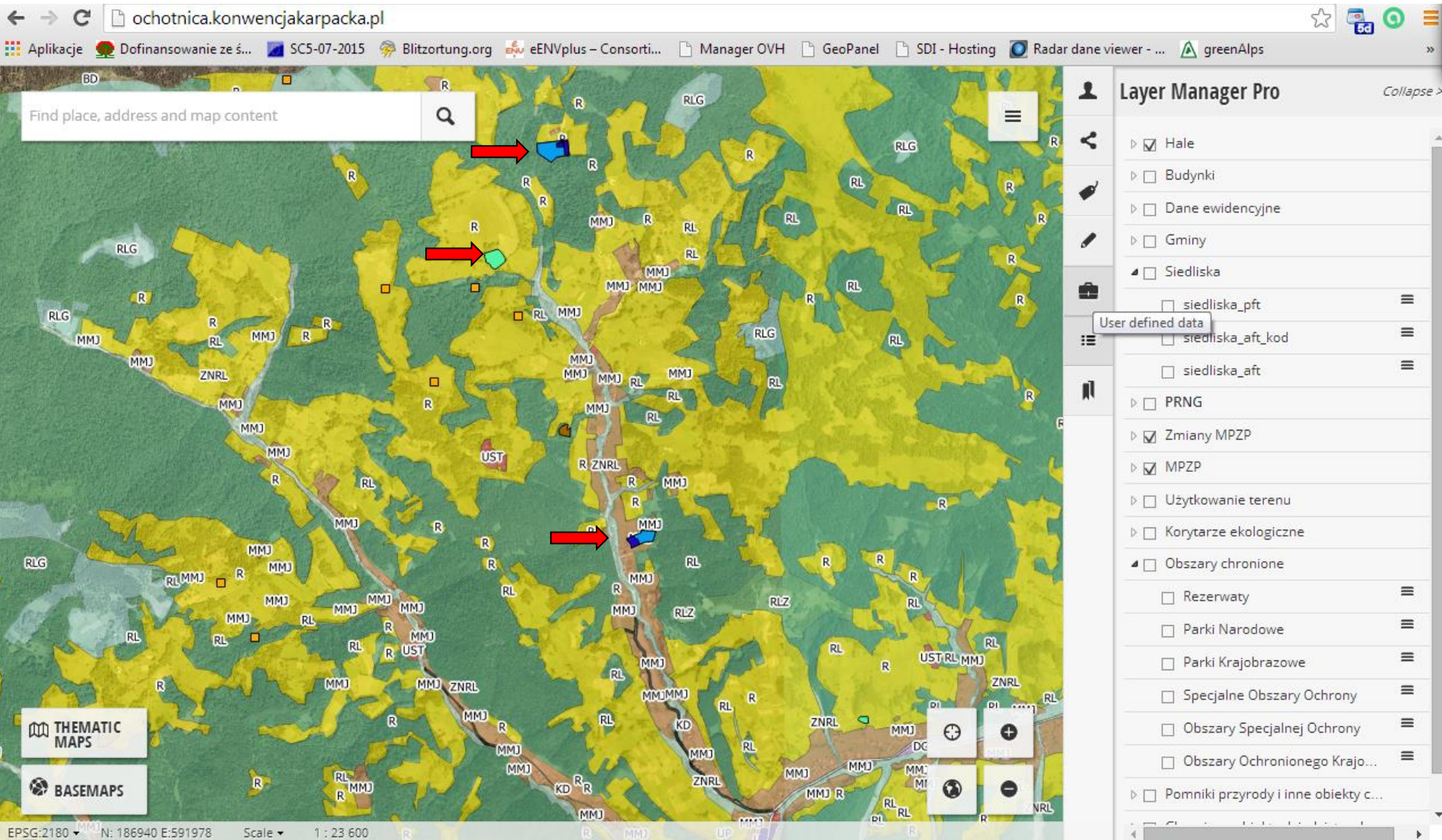

Obszary odpowiadające klasie Rt: roślinność trawiasta

MPZP Ochoznica

Find place, address and map content

Layer Manager Pro

- Hale
- Budynki
- Dane ewidencyjne
- Gminy
- Siedliska
  - siedliska_pft
  - siedliska_aft_kod
  - siedliska_aft
- PRNG
- Zmiany MPZP
- MPZP
- Uzytkowanie terenu
- Korytarze ekologiczne
- Obszary chronione
  - Rezerваты
  - Parki Narodowe
  - Parki Krajobrazowe
  - Specjalne Obszary Ochrony
  - Obszary Specjalnej Ochrony
  - Obszary Ochronionego Krajo...
- Pomniki przyrody i inne objekty c...

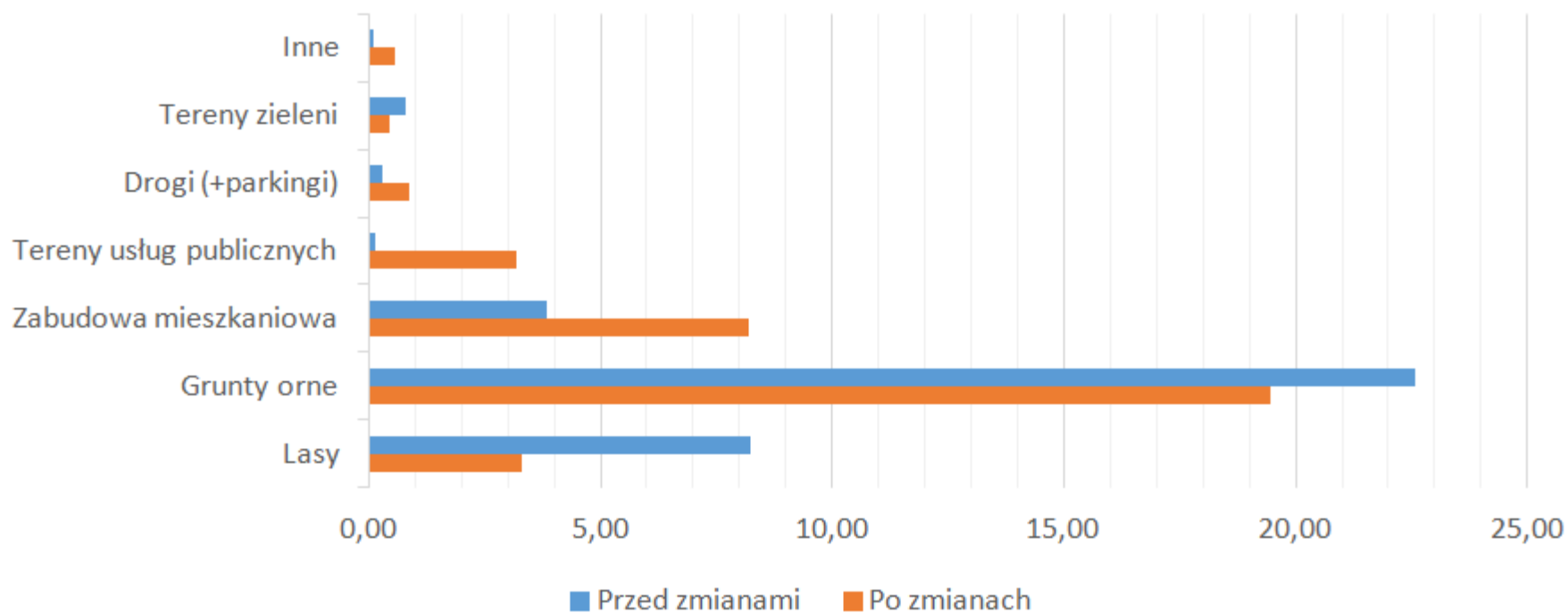
EPSG:2180 N: 186940 E:591978 Scale 1 : 23 600

Analiza MPZP zmiany użytkowania

Analiza zmiany pokrycia powierzchni terenu gminy Ochotnica Dolna - na podstawie uchwał zmian miejscowego planu zagospodarowania gminy (2006-2012)

	Wartość powierzchni (ha)				Różnice powierzchniowe po zmianach (ha)	
	Przed zmianami		Po zmianach			
Lasy	8,23	22,9%	3,29	9,1%	-4,94	60%
Grunty orne	22,58	62,8%	19,45	54,1%	-3,13	14%
Zabudowa mieszkaniowa	3,84	10,7%	8,19	22,8%	4,35	213%
Tereny usług publicznych	0,13	0,3%	3,17	8,8%	3,05	2533%
Drogi (+parkingi)	0,29	0,8%	0,86	2,4%	0,57	296%
Tereny zieleni	0,80	2,2%	0,46	1,3%	-0,34	43%
Inne	0,10	0,3%	0,55	1,5%	0,45	533%
SUMA	35,97	100%	35,97	100%		
					Wzrost	
					Spadek	

Pokrycie powierzchni terenu - Gmina Ochotnica Dolna (ha)

Wybór danych z mpzp

Wybór obszarów które w mpzp przeznaczone są na obsz.
ekologicznego systemu terenów otwartych

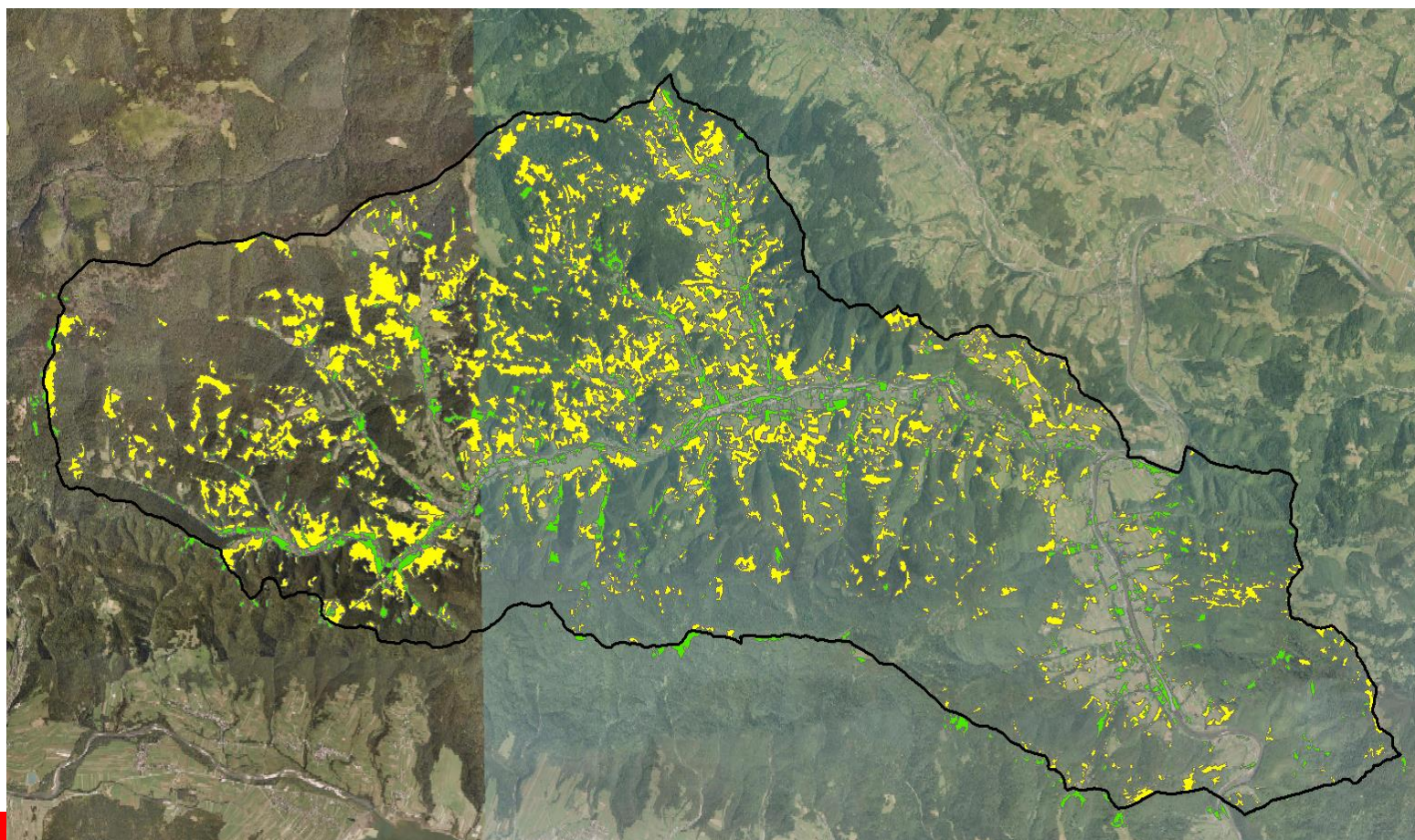
– wybór obszarów należących do ekologicznego systemu
terenów otwartych

R – obszary upraw polowych i zieleni śródpolnej, łąk i pastwisk

RŁG – tereny łągów i łąk górskich z zalesieniami

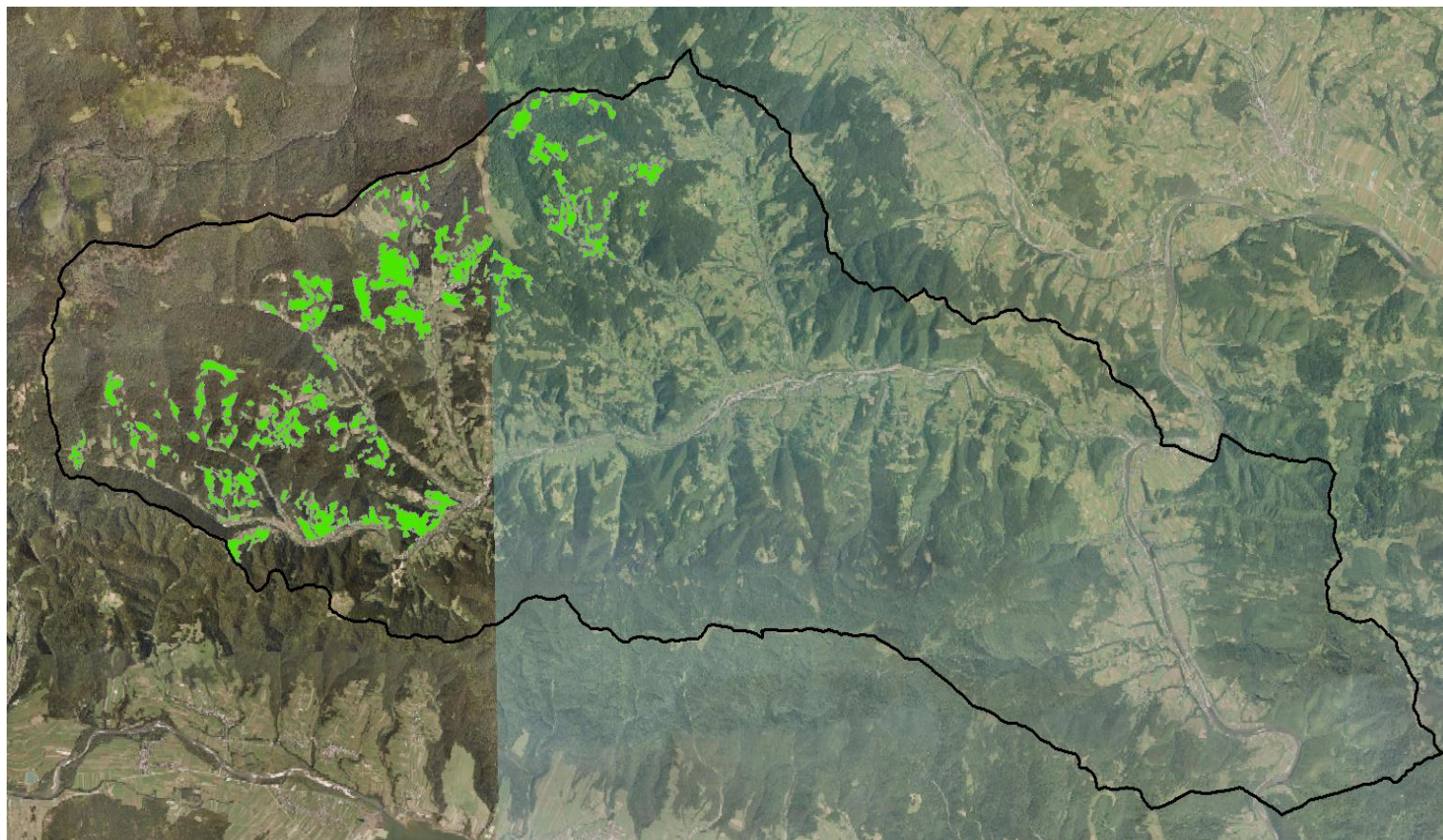

Szukamy terenów z roślinnością trawiastą i z przeznaczeniem terenu rolniczym (R)

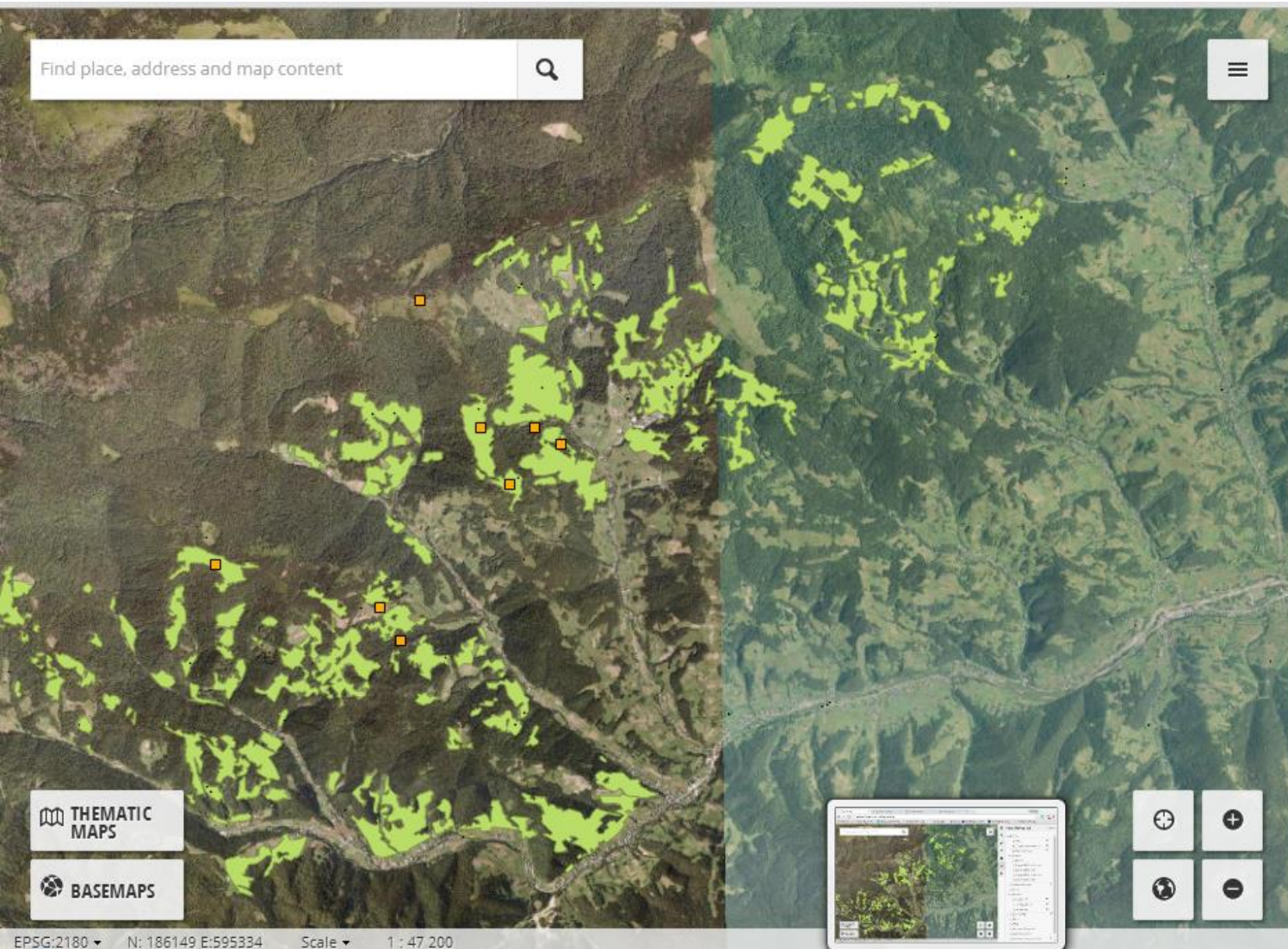

Uszczegółowienie danych na podstawie bazy siedlisk N2000

Layer Manager Pro

- Hale
  - Hale
  - Budynki gospodarcze poz...
  - Polany pod wypas
- Budynki
  - Budynki
  - Budynki BDOT 2010 - punk.
  - Budynki BDOT 2010
  - Budynki BDOT 2009 - punk.
  - Budynki BDOT 2009
- Dane ewidencyjne
- Gminy
- Siedliska
  - siedliska_pft
  - siedliska_aft_kod
  - siedliska_aft
- Zmiany MPZP
- MPZP
- PRNG
- Korytarze ekologiczne
- Obszary chronione
- Pomniki przyrody i inne objek.

Informacje o potencjalnych bacówkach

Find place, address and map content

N: 186742 E: 588238 H: No hits

Budynki gospodarcze poza obszarami z... [more...](#)

Hale (WMS) [more...](#)

Layer	bud_gosp_poza_zabudowa
Feature	16
gid	16
idIIP_BT_I	PL.PZGIK.BDOT10k.BUBDA.12.11.1057445
idIIP_BT_1	PL.PZGIK.283.BDOT10k
idIIP_BT_2	2013-01-01T00:00:00
czyObiektB	0
x_kod	BUBD18
x_skrKarto	

Close

THEMATIC MAPS

BASEMAPS

Analizy przestrzenne

1. Gdzie możemy rewitalizować – przywracać pasterstwo?
2. Gdzie jest to szczególnie potrzebne dla ochrony przyrody i krajobrazu ?
3. Gdzie może się wiązać z zagrożeniami (np. nadmiernym wypasem) jakie to mogą być zagrożenia?

→ Podstawa analiz: baza potencjału pasterskiego + czynniki przyrodnicze

W rezultacie otrzymujemy bazę przestrzeni wypasowych

Baza potencjału pasterskiego

ochotnica.konwencjakarpacka.pl

Find place, address and map content

Layer Manager Pro

- Hale
  - Hale
  - Budynki
  - Dane ewidencyjne
  - Gminy
  - Siedliska
- Zmiany MPZP
  - 2009_XXXI_263_09
  - 2007_IX_65_07
  - 2007_VIII_61_07
  - 2006_LI_377_06
  - 2005_XXX_210_05
  - XX
- MPZP
- PRNG
- Użytkowanie terenu
- Korytarze ekologiczne
- Obszary chronione
- Pomniki przyrody i inne obiekty c...
- Chronione obiekty dziedzictwa k...

EPSPG:2180 N: 186264 E:589026 Scale 1:1480

HALE x Select all Export Collapse

gid	nazwa_hali	gmina_wies	obs...	obs...	wypas	uzyt...	sied...	kosz...	wod...	cieki...	inne	uwagi
75	Jamne, polana Jamińska	Ochotnica	60,...	100,...	null	null	null	null	null	null	null	🔍
76	Buciorowka / Pod Skałką	Ochotnica	5,0...	20,...	null	null	null	null	null	null	null	🔍
77	Pańska Przechybka, polana Przechyba	Ochotnica	5,0...	20,...	null	null	null	null	null	null	null	🔍
78	polana Zonioskie	Ochotnica	5,0...	10,...	null	null	null	null	null	null	null	🔍

Potencjał wypasu w Gorcach - głównie w Ochojniczy

Szacuje się możliwość wypasu owiec i bydła w Gorcach na ok. 600 hektarach pastwisk górskich, co przy obsadzie 5 szt. owiec na 1 hektar daje szansę hodowli 3000 szt. owiec

Obecnie wypasane jest zaledwie 450 sztuk

Nazwa hali / polany	gmina	Pow. objęta wypasem / pow. całkowita	GPS
Jamne, polana Jamińska	Ochotnica	60 / 100	49.53868 , 20.23027
Buciorowka / Pod Skalką	Ochotnica	5 / 20	49.54013, 20.22701
Pańska Przechybka, polana Przechyba	Ochotnica	5 / 20	49.54013, 20.22023
polana Zonioskie	Ochotnica	5 / 10	49.53551, 20.22383
Polana Przystół Dolny polana Przystół	Ochotnica	5 / 10	49.55054, 20.21293
Małe Jaszczce / polana pod Magórka	Ochotnica	5 / 15	49.52570, 20.20727
polana Zagroniówka	Ochotnica	5	49.52297, 20.20984
Hala Magórki	Ochotnica	5 / 30	49.52932, 20.18684
Turbacz	GPN		
Rudniki, Rówienki - Knurów	Knurów	50 / 100	

Dalsze analizy przestrzenne w obrębie przestrzeni wypasowych

Gdzie istotnie mamy prawne możliwości rewitalizacji:

- uwarunkowania własnościowe ,
- wystarczająca powierzchnia wypasu,
- łączność ekologiczna

Które przestrzenie wypasowe mają potencjał społ.-
ekonomiczny i biznesowy?

- turystyka,
- sprzedaż (odbiorca produktów).

→ Baza kompleksów wypasowych

Ocena występowania czynników blokujących pasterstwo

1. Szukamy tego co blokuje rozwój przestrzeni wypasowych

- *grodzenia;*
- *kwestie własności – potrzebne są stowarzyszenia dzierżawy*

- Liczba zmian planu, powierzchnia terenu z przeznaczeniem pod zabudowę w gminie;
- Analiza zróżnicowania własności obszarów łąkowych i pastwiskowych w Ochotnicy Dolnej – potencjał tworzenia wspólnoty dzierżawców;

Baza kompleksów wypasowych może stanowić element SUIKZP odnoszący się do uwarunkowań przyrodniczo-gospodarczych zagospodarowania przestrzennego

→ Wzmocnienie roli Studium.

ochotnica.konwencjakarpacka.pl

Projekt objęty Patronatem Honorowym:

Ministra Rolnictwa
i Rozwoju Wsi

Ministerstwo Sportu i Turystyki

Ministra Sportu i Turystyki

MINISTERSTWO
ŚRODOWISKA

Głównego
Konservatora Przyrody

Marszałka
Województwa
Podkarpackiego

Małopolska

Marszałka
Województwa
Małopolskiego

POLSKA
ORGANIZACJA
TURYSTYCZNA

Polskiej Organizacji
Turystycznej

Konwencji Karpackiej

Projekt objęty Patronatem Medialnym:

TVP Kraków

TVP Rzeszów

Polskie Radio
RZESZÓW

Polskiego Radia Rzeszów

Gazety Wyborczej Kraków

**Dziękujemy za uwagę.
Zapraszamy ponownie.**

PROJEKT WSPÓŁFINANSOWANY PRZEZ SZWAJCARIĘ W RAMACH SZWAJCARSKIEGO PROGRAMU WSPÓŁPRACY Z NOWYMI KRAJAMI CZŁONKOWSKIMI UNII EUROPEJSKIEJ

Sekretariat projektu:
Centrum UNEP/GRID-Warszawa
Ul. Sobieszyńska 8; 00-764 Warszawa
Tel.: 22 840 66 64; e-mail: sekretariat@karpatylacza.pl

Lider projektu

Partnerzy

